

KARTA PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1) Nazwa przedmiotu:

Psychofizjologia widzenia

2) Prowadzący przedmiot:

prof. dr hab. Robert Bartel

3) Kod przedmiotu:

kierunek – forma – tryb – nazwa przedmiotu – rodzaj zajęć – semestr/y ...

G_GP – ST – J – Psy_Wid – W – 1,2

4) Kierunek, zakres:

GRAFIKA, Grafika projektowa

5) Wydział:

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej

6) Forma (*stacjonarne ST, niestacjonarne NST*):

stacjonarne

7) Profil (*ogólnoakademicki / praktyczny*):

ogólnoakademicki

8) Tryb (*I stopnia licencjackie, II stopnia magisterskie, jednolite magisterskie, III stopnia doktoranckie, podyplomowe*)

jednolite magisterskie

9) Nazwa jednostki uczelnianej realizującej przedmiot (wydział / zakład języków obcych):

Wydział Grafiki i Komunikacji Wizualnej,

II. Informacje o przedmiocie

1) Semestr/y

1, 2

2) Liczba punktów ECTS

4

3) Poziom przedmiotu (podstawowy / średniozaawansowany / zaawansowany)

średniozaawansowany

4) Grupa treści, do której należy przedmiot (ogólnouczelniane teoretyczne główne / ogólnouczelniane teoretyczne uzupełniające / ogólnouczelniane praktyczne główne / ogólnouczelniane praktyczne uzupełniające / kierunkowe teoretyczne główne / kierunkowe teoretyczne uzupełniające / kierunkowe praktyczne główne / kierunkowe praktyczne uzupełniające):

Przedmioty ogólnouczelniane teoretyczne główne

5) Typ przedmiotu (obowiązkowy, fakultatywny, nadobowiązkowy)

obowiązkowy

6) Język/i wykładowy/e

polski

III. Forma zajęć

1) Forma zajęć

wykład W

2) Liczba godzin w semestrze (rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia)

1 – 30 godz.

2 – 30 godz.

3) Liczba godzin w tygodniu (rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia)

1 – 2 godz.

2 – 2 godz.

IV. Wymagania wstępne

1. Zdanie egzaminu kwalifikacyjnego na dany kierunek
2. Podstawowa wiedza z zakresu grafiki artystycznej oraz projektowania graficznego
3. Podstawowa znajomość zagadnień dotyczących fizjologii i percepcji

V. Cele, treści merytoryczne, metody dydaktyczne, efekty uczenia się i ich weryfikacja

1) Cel przedmiotu (odpowiadający uzyskiwanym przedmiotowym efektom uczenia się):

KOD CELU PRZEDMIOTOWEGO	TREŚĆ	KOD SPEŁNIANEGO EFEKTU PRZEDMIOTOWEGO
C_01	Zapoznanie z wiedzą na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji	P_W01
C_02	Przekazanie umiejętności świadomego korzystania z własnej wysoce rozwiniętej osobowości artystycznej do tworzenia, realizowania i prezentowania oryginalnych projektów graficznych	P_U01
C_03	Przekazanie umiejętności kierowania debatą prezentując swoje argumenty i opinie	P_U02
C_04	Przekazanie kompetencji uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu zaawansowanych problemów warsztatowych i teoretycznych oraz współpracy i krytycznej dyskusji z ekspertami w dziedzinie sztuki	P_K01

2) Treści merytoryczne przedmiotu:

- Miejsce i sposób powstawania wrażeń zmysłowych. Skale psychofizyczne
- Budowa i funkcjonowanie analizatora wzrokowego
- Wrażliwość spektralna na różne długości fali świetlnej. Zjawiska adaptacji, kontrastu, sensybilizacji, synestezji i asocjacji, pola i strefy widzenia

- Progi zmysłowe i ich rodzaje. Interpretacja bodźców
- Zmiany ilości i natężenia bodźców oraz zjawiska im towarzyszące. Próg różnicy i skalowanie wrażeń
- Podstawowe prawa optyki i ich wykorzystanie w praktyce
- Zniekształcenia obrazu wizualnego w środowisku optycznym oka i w urządzeniach optycznych
- Źródła światła i jednostki fotometryczne
- Procesy i klasyczne teorie spostrzegania
- Interpretacja bodźców wizualnych i prawa organizacji percepcyjnej. Współczesna teoria spostrzegania
- Zasady tworzenia przekazu wizualnego w świetle badań nad procesami uwagi, uczenia się i pamięci
- Emocje i motywacja w przekazie wizualnym
- Podstawowe zagadnienia z zakresu barwy. Rodzaje i sposoby mieszania kolorów
- Podział barw oraz rodzaje powierzchni i sposoby ich przekształcania za pomocą światła
- Zjawiska: kontrastu następczego i symultanicznego, kontrastu brzegowego, indukcji barwnej i irradiacji oraz wykorzystanie ich w działaniach praktycznych
- Stare i nowe systemy barw. Wady widzenia barwnego
- Stałość widzenia barw chromatycznych i achromatycznych. Oddziaływanie barw na człowieka
- Symbolika i preferencje barw
- Klasyfikacja i podział złudzeń wizualnych. Praktyczne spożytkowanie iluzji kształtu i wielkości
- Jednooczne wyznaczniki przestrzeni na płaszczyźnie i rodzaje perspektywy
- Rozmieszczenie światła i cieni oraz praktyczne spożytkowanie iluzji przestrzeni.
- Obuoczne wyznaczniki przestrzeni i podstawowe zagadnienia stereoskopii.
- Praktyczne spożytkowanie iluzji kontrastu i barwy.
- Przestrzenne działanie barw i wizualne złudzenia fantomowe.
- Klasyfikacja ruchów oczu. Ruch rzeczywisty i pozorny.
- Iluzje ruchu. Iluzje ruchu wywołane różnicami jasności, tonu i nasycenia barwy.
- Typologia złudzeń wieloznacznych. Przykłady zastosowania sylwetek i figur alternatywnych
- Przykłady zastosowania figur niemożliwych w sztuce i reklamie
- Podstawowe zagadnienia semantyki wizualnej. Rozróżnienie pomiędzy znakiem i symbolem
- Klasyfikacja, zasady tworzenia i wprowadzania znaków w obieg społeczny. Rodzaje oznaczeń

3) Metody dydaktyczne:

Na metody dydaktyczne składają się prezentacje, wykłady

4) Kierunkowe efekty uczenia się (KEU) (spełniane przez przedmiot, należy uzupełnić tabelę dla semestrów, w których występuje przedmiot):

KOD KEU	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO SEMESTRÓW (ZAZNACZYĆ X)									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
WIEDZA zna i rozumie:											
K_W02	w stopniu pogłębionym – zagadnienia związane z zaawansowaną wiedzą ogólną obejmującą historię sztuki, kultury, sztuki nowych mediów, socjologii kultury, estetyki i psychologii		X								
K_W05	wzorce leżące u podstaw kreacji artystycznej i mechanizmy tworzenia dzieła, co ułatwia mu rozwój własnej twórczości	X	X								

UMIEJĘTNOŚCI potrafi:											
K_U07	określać dzieło artystyczne oraz swoją twórczość w kontekstach estetycznych, społecznych i prawnych	X	X								
KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:											
K_K02	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu zaawansowanych problemów warsztatowych i teoretycznych oraz współpracy i krytycznej dyskusji z ekspertami w dziedzinie sztuki	X	X								

5) Przedmiotowe efekty uczenia się (PEU) i metody ich weryfikacji:

KOD PEU	OPIS PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIE NIE DO KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ	ODNIESIENIE DO SEMESTRÓW (ZAZNACZYĆ X)									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
WIEDZA zna i rozumie:												
P_W01	zagadnienia związane z zaawansowaną wiedzą ogólną obejmującą historię sztuki, kultury, sztuki nowych mediów, socjologii kultury, estetyki i psychologii	K_W02		X								
P_W02	wzorce leżące u podstaw kreacji artystycznej i mechanizmy	K_W05	X	X								

	tworzenia dzieła, co ułatwia mu rozwój własnej twórczości													
UMIĘTNOŚCI potrafi:														
P_U01	określać dzieło artystyczne oraz swoją twórczość w kontekstach estetycznych, społecznych i prawnych	K_U07	X	X										
KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:														
P_K01	wykorzystywania wiedzy w rozwiązywaniu zaawansowanych problemów warsztatowych i teoretycznych oraz współpracy i krytycznej dyskusji z ekspertami w dziedzinie sztuki	K_K02							X	X				

KOD PEU	SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENY	METODA WERYFIKACJI
P_W01	Ocenie podlega wiedza na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji	dyskusja, prezentacja / prezentacja online, praca opisowa
P_U01	Ocenie podlega umiejętność świadomego korzystania z własnej wysoce rozwiniętej osobowości artystycznej do tworzenia, realizowania i prezentowania oryginalnych projektów graficznych	dyskusja, prezentacja / prezentacja online, praca opisowa
P_U01	Ocenie podlega umiejętność kierowania debatą prezentując swoje argumenty i opinie	dyskusja, prezentacja / prezentacja online, praca opisowa
P_K01	Ocenie podlega kompetencja wykorzystywania wiedzy w rozwiązywaniu zaawansowanych problemów warsztatowych i teoretycznych oraz współpracy i krytycznej dyskusji z ekspertami w dziedzinie sztuki	dyskusja, prezentacja / prezentacja online, praca opisowa

VI. Forma i warunki zaliczenia, kryteria oceny

1. Forma zaliczenia:

semestr 1; zaliczenie z oceną
semestr 2; egzamin

2. Warunki zaliczenia z oceną, kryteria oceny wg skali stosowanej na UAP

zaliczenie (ZAL) – Obecność studenta na 80% zajęciach, aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosemiesestralnych przeglądów prac;

brak zaliczenia (NZAL) – nieobecność studenta na 20% zajęć lub niedostateczna aktywność na zajęciach, brak rozumienia i realizacji zadań, niedostateczna jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac.

ocena celujący (5,5) – obecność studenta na zajęciach oraz wzorowa aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena bardzo dobry (5,0) – obecność studenta na zajęciach oraz bardzo dobra aktywność (aktywność na zajęciach, realizacja i rozumienie zadań, śródsesemestralne i końcowosesemestralne przeglądy prac,;

ocena dobry plus (4,5) – obecność studenta na zajęciach oraz dobra aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac,;

ocena dobry (4,0) – obecność studenta na zajęciach, zadowalająca aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena dostateczny plus (3,5) – obecność studenta na zajęciach i przeciętna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena dostateczny (3,0) – obecność studenta na zajęciach i niska aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac;

ocena niedostateczny (2,0) – nieobecność studenta na 20% zajęć lub niedostateczna aktywność (aktywność na zajęciach, rozumienie i realizacja zadań, jakość prac i ćwiczeń prezentowanych podczas śródsesemestralnych i końcowosesemestralnych przeglądów prac.

VII. Obciążenie pracą, punkty ECTS

rozpisać wszystkie semestry w cyklu kształcenia

A. obciążenie pracą	sem I h	sem II h	sem III h	sem IV h	sem V h	sem VI h	sem VII h	sem VIII h	sem IX h	sem X h	razem h
godziny kontaktowe (udział w zajęciach zgodnie z planem)	30	30									60
samodzielna praca studenta (poza udziałem w zajęciach)	30	30									60
razem	60	60									120

B. punkty ECTS*	sem I h	sem II h	sem III h	sem IV h	sem V h	sem VI h	sem VII h	sem VIII h	sem IX h	sem X h	razem h
zajęcia z udziałem nauczyciela akademickiego	1	1									2
zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego	1	1									2
razem	2	2									4

** 1 punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta*

VIII. Spis zalecanych lektur

1) Wykaz lektur podstawowych

Konspekty z wykładów, które w formie elektronicznej studenci otrzymają pod koniec każdego semestru.

Mączyńska-Frydryszek, A., Jaskólska-Klaus, M., Maruszewski, T., (2002). Psychofizjologia widzenia. Poznań: Wyd. ASP.

2) Wykaz lektur uzupełniających

Literatura podstawowa

Konspekty z wykładów, które w formie elektronicznej studenci otrzymają pod koniec każdego semestru.

Mączyńska-Frydryszek, A., Jaskólska-Klaus, M., Maruszewski, T., (2002). Psychofizjologia widzenia. Poznań: Wyd. ASP.

Literatura uzupełniająca

Arnheim, R. (1982). Sztuka i percepcja wzrokowa. Warszawa: WaiF.

Barthes, R., (1996) Światło obrazu, Warszawa: KR.

Berger, J. (1997). Sposoby widzenia. Poznań: Rebis.

Berger, J. (1999). O patrzeniu: Fundacja Aletheia.

Boehm G. (2014). O obrazach i patrzeniu. Antologia tekstów. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów

i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS.

Bourriard, N., (2012). Estetyka relacyjna. Kraków: MocaK, Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie.

Bryl, M., Juskiewicz, P., Piotrowski, P., Suchocki, W. (2009). Antologia przekładów „Artium Quaestiones”.

Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Carter, R. (1999). Tajemniczy świat umysłu. Poznań: Atena.

Deręgowski, J. (1990). Oko i obraz., Warszawa: PWN.

Doliński D. (2003). Psychologiczne mechanizmy reklamy, Gdańsk: GWP.

Droscher, V.B. (1971). Świat zmysłów., Warszawa: WP.

Dziarnowska W., Klawiter A. (2007), Mózg i jego umysły. Poznań: Zysk i S-ka, s.320-413.

- Falkowski A., Tyszka T. (2002). Psychologia zachowań konsumenckich. Gdańsk: GWP.
- Gadamer, H. –G. (1993). Aktualność piękna. Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Gombrich, E. (1981). Sztuka i złudzenie., Warszawa: PIW.
- Hochberg, J.E. (1970). Percepcja. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.
- Itten, J. (2015). Sztuka barwy. Kraków: d2d.pl
- Klawiter (red.). Formy aktywności umysłu. Tom 1: Emocje percepcja, świadomość. Część II Percepcja: motoryka, rozdwojenie, uprzedmiotowienie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.
- Konarski, S. (1982). Światło i barwa. Warszawa: PWN.
- Kopaliński, W. (1985). Słownik mitów i tradycji kultury. Warszawa: PIW.
- Kotula A., Krakowski P. (1981). Malarstwo, rzeźba, architektura. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Le Grand, Y. (1982). Oczy i widzenie. Warszawa: PWN.
- Lindsay, P.H., Norman, D.A., (1984). Procesy przetwarzania informacji u człowieka. Warszawa:
Wydawnictwo naukowe PWN, s, 129-283.
- Lurker, M. (1985). Przesłanie symboli. Kraków: ZNAK.
- Markiewicz P., Przybysz P. (2007). Neuroestetyczne aspekty komunikacji wizualnej. (W) Francuz P. (red.)
Obrazy w umyśle. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 111-148.
- Maruszewski, T. (2001). Psychologia poznania. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa.
- Mitchel W. J. T. (2015). Czego chcą obrazy. Warszawa: Wydawnictwo Narodowe Centrum Kultury.
- Młodkowski, J. (1998). Aktywność wizualna człowieka. Warszawa: PWN.
- Skliar, A., Regulier C., Chamontin C., (1998). Wielkie kultury świata. Warszawa: Wydawnictwo Muza SA.
- Stoichita, V. I. (1999). Ustanowienie obrazu. Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/Obraz/Terytoria.
- Strelau, J. (2000). Psychologia. Podręcznik akademicki. Gdańsk: GWP, tylko percepcja wzrokowa.
- Strzemiński W. (1969). Teoria widzenia. Kraków: Wydawnictwo Literackie.

Wallis, M., (2004). Wybór pism estetycznych. Kraków: Wydawnictwo Towarzystwa Autorów i Wydawców

Prac Naukowych UNIVERSITAS.

Vetulani, J. (2011). Mózg: fascynacje, problemy, tajemnice. Kraków: Wydawnictwo homini.

Vetulani, J. (2011). Piękno neurobiologii. Wydawnictwo homini.

Vetulani, J., Mazurek M. (2015). Bez ograniczeń. Jak rządzi nami mózg. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Zausznica, A., (1969). Nauka o barwie. Warszawa: Wydawnictwo naukowe PWN.

AUTOR OPRACOWANIA

prof. dr hab. Robert Bartel